

○ (๓๑)

คำสั่ง

สำหรับศาลใช้

คดีหมายเลขดำที่ ลต สสข๑/๒๕๖๖

คดีหมายเลขแดงที่ ลต สสข๑๒/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกา

วันที่ ๒๗ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๖

ความคดีเลือกตั้ง

ระหว่าง

นายมังโสด หมะเต๊ะ

ผู้ร้อง

ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่ ๘ จังหวัดสงขลา

ผู้คัดค้าน

เรื่อง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฯ
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง
(สิทธิสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง)

- ๒ -

ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า ผู้ร้องสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๘ จังหวัดสงขลา แต่ผู้คัดค้านไม่ประกาศรายชื่อนผู้ร้องเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เนื่องจากพรรคประชาชนชาติที่ผู้ร้องเป็นสมาชิกไม่มีสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด หรือสาขาพรรคการเมืองไม่มีคณะกรรมการสาขาเหลืออยู่ หรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดครบวาระและข้อบังคับพรรคมิได้ให้อยู่ปฏิบัติหน้าที่ ขอให้ประกาศรายชื่อนผู้ร้องเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเขตเลือกตั้งที่ ๘ จังหวัดสงขลา

ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านว่า ผู้ร้องไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เพราะเหตุว่าภายหลังปิดการรับสมัครเลือกตั้ง ผู้คัดค้านได้ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลของผู้ร้อง ปรากฏว่าพรรคประชาชนชาติที่ผู้ร้องเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งนั้น ไม่ดำเนินการแต่งตั้งตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ดังนั้นพรรคประชาชนชาติจึงไม่สามารถส่งผู้ร้องเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งได้ ตามมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

- ๓ -

พ.ศ. ๒๕๖๐ หัวหน้าพรรคประชาชนติแจ้งการแต่งตั้งตัวแทนพรรคประชาชนติประจำจังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๒ ซึ่งครบวาระ ๔ ปี ในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๖ (ที่ถูก ๒ มกราคม ๒๕๖๖) ตามข้อบังคับพรรคประชาชนติ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๒๘ อย่างไรก็ตามข้อบังคับดังกล่าวไม่ได้กำหนดให้กรณีที่ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่ครบวาระแล้วอยู่รักษาการต่อไปจนกว่าจะมีการเลือกตั้งใหม่ ดังนั้นตัวแทนพรรคประชาชนติประจำจังหวัดสงขลาจึงไม่สามารถอยู่รักษาการต่อไปได้ ส่งผลให้พรรคประชาชนติไม่มีตัวแทนพรรคประจำจังหวัดสงขลา แม้ที่ประชุมกรรมการบริหารพรรคประชาชนติจะมีมติให้ตัวแทนพรรคประชาชนติที่ครบวาระทำหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการเลือกตั้งใหม่ในวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๖ ก็ไม่เป็นไปตามข้อบังคับ และแม้ข้อบังคับพรรคประชาชนติ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๓๐ จะระบุว่าความเป็นตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดสิ้นสุดลงเมื่อตาย ลาออก ขาดจากสมาชิกภาพ หรือถูกสั่งให้ออกจากการเป็นตัวแทนพรรค ก็เป็นคนละกรณีกับการอยู่รักษาการซึ่งข้อบังคับไม่ได้กำหนดให้ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่ครบวาระอยู่รักษาการต่อไป ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๖ ที่ประชุมใหญ่พรรคประชาชนติได้มีมติแก้ไขข้อบังคับพรรคประชาชนติ ข้อ ๒๗ ให้ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่ครบวาระแล้วสามารถทำหน้าที่รักษาการต่อไปจนกว่าจะมีการเลือกตั้งใหม่ได้ แต่การแก้ไขข้อบังคับดังกล่าวเกิดขึ้นภายหลังตัวแทน

- ๔ -

พรรคการเมืองประจำจังหวัดสงขลาครบวาระแล้ว การแก้ไขข้อบังคับจึงไม่มีผลย้อนหลังให้ตัวแทน

พรรคการเมืองประจำจังหวัดดังกล่าวรักษาการต่อไปได้ เนื่องจากอยู่ภายใต้ข้อบังคับพรรคประชาชนชาติ

พ.ศ. ๒๕๖๑ ฉบับเดิมก่อนมีการแก้ไข ขอให้ยกคำร้อง

ศาลฎีกาแผนกคดีเลือกตั้งตรวจสอบแล้ว ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้โต้แย้งกันรับฟังเป็นยุติว่า ผู้ร้องสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเขตเลือกตั้งที่ ๘ จังหวัดสงขลา ของพรรคประชาชนชาติ แต่ผู้คัดค้านไม่ประกาศรายชื่อผู้ร้องเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง คดีมีปัญหาคือต้องวินิจฉัยว่า ผู้ร้องเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๘ จังหวัดสงขลา หรือไม่ เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.๒๕๖๐ มาตรา ๔๗ บัญญัติว่า “พรรคการเมืองซึ่งประสงค์จะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งในจังหวัดใด ต้องมีสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดในจังหวัดนั้น...” ดังนั้น ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในจังหวัดใดจะต้องเป็นตัวแทนพรรคการเมืองที่ได้จัดตั้งสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดนั้นไว้แล้ว ข้อเท็จจริงได้ความจากการไต่สวนและข้อเท็จจริงที่คู่ความแถลงรับ โดยผู้ร้อง

- ๕ -

แถลงรับข้อเท็จจริงตามรายงานการประชุมใหญ่สามัญประจำปีพรรคประชาชนชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖
ในวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๖ เอกสารหมายเลข ค.๑๒ ซึ่งปรากฏว่าในการประชุมดังกล่าวมีการแก้ไข
ข้อบังคับพรรคประชาชนชาติ ข้อ ๒๗ ให้นำข้อบังคับ ข้อ ๒๓ และข้อ ๒๔ มาใช้กับตัวแทนพรรค
การเมืองประจำจังหวัด อันทำให้ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่ครบวาระดำรงตำแหน่ง
รักษาการต่อไปได้และพรรคประชาชนชาติได้รายงานให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบแล้ว ก็เป็นการ
แก้ไขข้อบังคับพรรคภายหลังจากที่ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดสงขลาครบวาระแล้วเมื่อวันที่ ๒
มกราคม ๒๕๖๖ การแก้ไขข้อบังคับดังกล่าวจึงไม่มีผลย้อนหลังไปถึงตัวแทนพรรคการเมืองประจำ
จังหวัดสงขลาซึ่งครบวาระไปแล้วให้กลับมารักษาการหรือปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ เนื่องจากขณะตัวแทน
พรรคการเมืองประจำจังหวัดสงขลาครบวาระจะต้องปฏิบัติตามข้อบังคับพรรคประชาชนชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑
เดิมก่อนมีการแก้ไขตามเอกสารหมายเลข ร.๒ ซึ่งไม่มีข้อบังคับใดให้รักษาการหรือปฏิบัติหน้าที่ต่อไปเช่น
กรณีกรรมการสาขาพรรค ส่วนที่ผู้ร้องอ้างว่า คณะกรรมการบริหารพรรคยังไม่เคยมีมติให้เลิกตัวแทน
พรรคประจำจังหวัดสงขลาและได้มีมติให้ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่ครบวาระรักษาการแทน
ไปก่อนจนกว่าจะมีการเลือกตั้งใหม่ ตัวแทนพรรคประชาชนชาติประจำจังหวัดสงขลายังไม่สิ้นสุดการ
ดำรงตำแหน่งตามข้อบังคับพรรคหรือการที่พรรคประชาชนชาติมีหนังสือแจ้งไปยังนายทะเบียน

- ๖ -

พรรคการเมืองตามเอกสารหมายเลข ๔ ว่า ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดสงขลาที่ครบวาระแล้ว จะรักษาการต่อไปตามข้อบังคับของพรรค ซึ่งปรากฏว่านายทะเบียนพรรคการเมืองมีหนังสือแจ้งตอบ รับทราบแล้ว ก็ไม่มีผลทำให้ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดสงขลาซึ่งครบวาระไปแล้วสามารถ รักษาการต่อไปได้เพราะขณะนั้นยังไม่มีข้อบังคับกำหนดไว้ ส่วนที่ผู้ร้องอ้างว่า หัวหน้าพรรคประชาชาติ ได้ออกหนังสือรับรองการส่งผู้ได้รับการสรรหาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๐ และ ๕๑ แล้ว ซึ่งแม้ปรากฏภายหลังว่าการสรรหาไม่ได้ ดำเนินการตามบทบัญญัติมาตรา ๕๐ และ ๕๑ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๖ วรรคสอง ระบุว่า ไม่ทำให้การสมัครรับเลือกตั้งนั้นเสียไป ก็เป็นกรณีที่ไม่ได้มีการดำเนินการตามมาตรา ๕๐ หรือมาตรา ๕๑ เท่านั้น ไม่ได้หมายความว่า การ ไม่มีสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดตามมาตรา ๔๗ ด้วย จากเหตุผล ดังกล่าวข้างต้น ถือได้ว่าพรรคประชาชาติไม่มีสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคประจำจังหวัดสงขลา จึงไม่สามารถส่งสมัครสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดสงขลาได้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔๗ ผู้ร้องย่อมไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

- ๗ -

ที่ผู้คัดค้านไม่ประกาศรายชื่อผู้ร้องเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๘ จังหวัดสงขลา ขอบด้วยกฎหมายแล้ว

จึงมีคำสั่งให้ยกคำร้อง.

นายวิชัย ช้างหัวหน้า

นายสิทธิโชค อินทวิเศษ

นายวีระพงศ์ สุดาวงศ์

